

Vedlegg 1: PLANBESTEMMELSER OG RETNINGSLINJER

Kommunedelplan Dobbeltspor Brumunddal – Moelv
InterCity Dovrebanen
Ringsaker kommune

12.04.2023 Rev. 01 etter offentlig ettersyn.

1 Planbestemmelser og retningslinjer

Innledning

For å bedre lesbarhet av plankartet er hensynssoner som er vist i kommuneplan, kommunedelplaner og reguleringsplaner ikke tatt inn i planen. Det gjelder for eksempel for automatisk fredete kulturminner og flomsoner. Disse hensynssoner gjelder og supplerer de hensynssonene som er vist i plankartet.

Undersøkelsesplikten etter § 9 i Kulturminneloven (kml) skal oppfylles før vedtak av oppfølgende reguleringsplan. Kjente automatisk fredete kulturminner som ikke blir ødelagt av tiltaket skal legges inn med hensynssoner i reguleringsplan, jfr. pbl. § 11-8. Automatisk fredete kulturminner som forringes/ødelegges på grunn av tiltaket skal det søkes dispensasjon for i reguleringsplanen etter kml § 8 4.ledd.

1.1 Planbestemmelser

Kommunedelplan dobbeltspor Brumunddal – Moelv, som ligger i Ringsaker kommune.

Vedtatt av Ringsaker kommune **DD.MM.ÅÅÅÅ**, i medhold av plan- og bygningslovens (pbl) § 11-15.

§1 Planområdet

§ 1-1 Planområdet er vist på arealplankart datert 12.04.2023 med plan-ID 3411_2020060955 i Ringsaker kommune.

§2 Planens formål

§ 2-1 Formålet med kommunedelplanen er å avklare korridor for dobbeltspor mellom Brumunddal og Moelv, i Ringsaker kommune. Endelig trasé, inklusive kompensasjonsarealer for tap av dyrka mark, detaljer, utforming, høyde på bane og nødvendig omlegging av berørt infrastruktur, blir fastsatt gjennom reguleringsplan.

§3 Generelle planbestemmelser

§ 3-1 Plankrav

- a) Kommunedelplanen skal følges opp med reguleringsplaner for tiltaket, jfr. pbl 11-9 og § 12-1. Det skal reguleres jernbaneanlegg med tilhørende stasjonsområde, atkomst til stasjonsområdet, drifts- og tilførselsveger, vegkryss, gang- og sykkelveger, tekniske støttearealer, grøntstruktur, midlertidige anlegg for rigg og drift og andre nødvendige tiltak og anlegg inkl. deponi, samt tiltak for hensyn til omgivelsene, herunder støytiltak, omforming av sideterrenget og andre miljøtiltak.
- b) Sammen med reguleringsplan skal det utarbeides kompensasjonsplan og matjordplan, en massehåndteringsplan og en miljøoppfølgingsplan (MOP).

§ 3-2 Planvirkning jfr. pbl. § 11-6

- a) Denne planen går ved motstrid foran eldre plan eller planbestemmelse for samme areal med mindre annet er bestemt.
- b) Etter at reguleringsplanen for jernbanetiltaket er endelig godkjent med rettsvirkning, vil båndleggingen for den aktuelle strekningen oppheves. Areal som ikke omfattes av reguleringsplanen kan da benyttes i samsvar med arealformål i gjeldende plan jfr. pbl. § 1-5.

Rettsvirkningen for de båndlagte områdene faller bort etter at båndleggingsperioden på 4 år har utløpt. Perioden kan forlenges med ytterligere 4 år (til sammen 8 år) ved søknad til Kommunal- og distriktsdepartementet, jfr. Plan- og bygningslovens §11-8 d.

§ 3-3 Deponi

- a) Arealer med dyrka mark som midlertidig eller permanent benyttes til deponi, skal etter endt anlegg tilbakeføres til dyrka mark.

§ 3-4 Rekkefølgekrav

- a) Godkjent reguleringsplan(er) skal foreligge før anleggsarbeidet igangsettes. Det skal redegjøres for avbøtende, restaurerende og kompensierende tiltak, herunder også for anleggsfasen. Bestemmelser, inkludert frist for gjennomføring, skal fastsettes i reguleringsplanen.

§4 Bestemmelser til hensynssone - Båndlegging, H710 (Pbl. § 11-8, d)

§ 4-1 Hele planområdet er båndlagt til samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur etter pbl § 11-7, pkt. 2, jfr. pbl § 11-8, pkt. d (hensynssone H710).

§ 4-2 Hensynssone H710 er inndelt i 3 kategorier:

- a) **H710_1** – Jernbanetiltaket planlegges i dagløsning. Endelig løsning og plassering fastsettes i reguleringsplan.

Innenfor båndleggingssonen skal det ikke settes i gang tiltak, herunder også brønnboring som er i strid med, eller kan hindre eller vanskeliggjøre planlegging og utbygging av nytt dobbeltspor. Inntil reguleringsplan for nytt dobbeltspor er vedtatt, skal søknader om tiltak etter plan- og bygningsloven § 20-1 som ligger innenfor båndleggingssonen forelegges Bane NOR for uttalelse før vedtak fattes. Tiltak som er unntatt fra søknadsplikt i henhold til plan- og bygningsloven § 20-5 og normale drifts- og vedlikeholdstiltak på og langs riks-, fylkes-, og det kommunale vegnettet unntas fra bestemmelsen.

H710_1B – Kryssingspunkt for ny ringveg nord for Moelv, endelig løsning og plassering konsekvensutredes og fastsettes i reguleringsplan.

- b) **H710_2** – Overgangssone mellom dagløsninger og overbygde- og /eller fjelltunnelløsninger.

Innenfor sonen kan det være dagløsning, portalområder, fjelltunnel, tverrslag, beredskapsplass, rømningstunneler mv. Endelig løsning og plassering fastsettes i reguleringsplan.

Innenfor båndleggingssonen skal det ikke settes i gang tiltak, herunder også brønnboring som er i strid med, eller kan hindre eller vanskeliggjøre planlegging og utbygging av nytt dobbeltspor. Inntil reguleringsplan for nytt dobbeltspor er vedtatt, skal søknader om tiltak etter plan- og bygningsloven § 20-1 som ligger innenfor båndleggingssonen forelegges Bane NOR for uttalelse før vedtak fattes. Tiltak som er unntatt fra søknadsplikt i henhold til plan- og bygningsloven § 20-5 og normale drifts- og vedlikeholdstiltak på og langs riks-, fylkes-, og det kommunale vegnettet unntas fra bestemmelsen

- c) **H710_3** – Dobbeltspor planlegges i tunnel. Endelig løsning og plassering fastsettes i reguleringsplan. Innenfor båndleggingssonen skal det ikke settes i gang tiltak under bakken, herunder også brønnboring som er i strid med, eller kan hindre eller vanskeliggjøre planlegging og utbygging av nytt dobbeltspor. Tiltak over bakken derimot tillates uten jernbanemyndighetens godkjenning.

1.2 Retningslinjer

Premisser og viktige hensyn som er påpekt i plandokumentene skal legges til grunn for arbeidet med reguleringsplaner, belyst i retningslinjene under. Retningslinjene er ikke juridisk bindende, de er delvis en utdyping av planbestemmelsene og delvis en opplisting av problemstillinger det er viktig å vurdere i neste planfase. Opplistingen er gjort i alfabetisk rekkefølge.

Byggegrenser

Byggegrenser langs jernbaneanlegget og offentlige veger fastsettes i reguleringsplanen.

Eksisterende spor

Reguleringsplanen skal omfatte vurdering av etterbruk av eksisterende jernbanespor.

Gang- og sykkelveger

I den videre planleggingen skal funksjonen til eksisterende og regulerte gang-/ sykkelveger, turveger og kryssingspunkter (over-/underganger) sikres. Nye kryssingspunkter og tilrettelegging for gående og syklende skal håndteres som eget tema i reguleringsplanfasen i samarbeid med relevant vegmyndighet og kommunen. Kryssinger i kulvert i tettbygde områder bør utformes med god bredde, gode lysforhold og høy materialkvalitet for å skape trygghet og minske barrierevirkning.

Geoteknikk og geologi

Det er nødvendig med supplerende grunnundersøkelser, samt kartlegging av grunnvann. Det anbefales at hovedtyngden utføres i forbindelse med reguleringsplanfasen, og at undersøkelsene gjøres i forkant av byggeplanfasen. Det skal gjøres nødvendige områdestabilitetsvurderinger i forbindelse med reguleringsplanene.

Klimabudsjett

Det skal i forbindelse med detaljplanen utarbeides klimabudsjett for bygge- og anleggsfase, slik at resultatene kan brukes til å legge føringer for materialvalg, samt prestasjons- og dokumentasjonskrav ved bygging av jernbanetiltak.

Klimatilpasning

Ved videre planlegging av jernbanetiltaket skal det etterstrebtes å utforme tiltaket for å minimere sårbarhet overfor klimarelaterte hendelser.

Kompensasjonsplan og matjordplan

I reguleringsplanfasen skal det utarbeides en kompensasjonsplan og matjordplan, som fastsetter prinsipper for jordhåndtering. Arbeidet bygger videre på Mulighetsstudie for fysisk kompensasjon av dyrka mark (datert 16.09.2022). Planen skal forelegges landbruksmyndighetene på kommunalt og fylkesnivå. Den vil blant annet gjøre rede for, og komme med anbefalinger til følgende tema:

- Arealregnskap som redegjør for hvor mye dyrkede arealer som går tapt og forslag til aktuelle kompensasjonsarealer og restaurerende tiltak. Herunder vurdering av tilbakeføring av dagens jernbane til jordbruksareal, innspill fra grunneiere som gjelder aktuelle oppfyllingsarealer og massehåndtering.
- Redegjøre for mulige avbøtende tiltak
- Jordbruksfaglig vurdering av matjordens egnethet for gjenbruk
- Vurdering av hvor det er jordbruksfaglig relevant å tilbakeføre eksisterende jernbane til dyrka mark
- Vurdering av avlingspotensialet i nye dyrkingsområder (kompensasjonsområder), sett i forhold til tapte arealer.
- Vurdering av metodikk ved behandling og flytting av matjord, jfr. «Teknisk designbasis», «Forskrift om floghavre» og «Forskrift om planter og tiltak mot planteskadegjørere»
- Redegjøre for oppbygging og håndtering av jordmasser, herunder nødvendige tiltak for å hindre spredning av fremmede arter, både i forbindelse med massetransport og masselagring.

Kulturminner

Det skal iht. tiltakshierarkiet vurderes tiltak for å begrense negativ påvirkning på kulturminner, og større tiltak som er avklart som nødvendige skal redegjøres for i reguleringsplanen.

Forholdet til kulturlandskap og til kulturminner fra nyere tid avklares i reguleringsplanen.

Miljøoppfølgingsplanen skal utarbeides i samarbeid med kulturvernmyndighetene.

I reguleringsplanen skal det avklares hvordan man skal håndtere kulturminner som berøres av eller har nærføring til tiltaket, både i anleggsfasen og det ferdige anlegget.

Landskapsbilde, visuelle forhold

Det skal iht. tiltakshierarkiet vurderes tiltak for å begrense negativ påvirkning på landskapsbildet, og større tiltak som er avklart som nødvendige skal redegjøres for i reguleringsplanen.

I reguleringsplanen skal det vurderes hvordan tiltaket kan innpasses i landskapet. Det skal redegjøres for arkitektonisk utforming av jernbaneanlegget, grøntanlegg og landskapstilpasning. Behandling av sideterreng, deponier, bruk av vegetasjon, utforming av konstruksjoner og istandsetting av arealer som berøres i anleggsperioden skal vises i reguleringsplanen. Temaet kan inngå i miljøoppfølgingsplan.

Massehåndtering

I reguleringsplanarbeidet vil traséen for jernbanetiltaket optimaliseres. I reguleringsplanarbeidet skal det utarbeides en plan for massehåndtering. Planen skal omfatte vurdering av eventuelt gjenbruk av masser samt hvordan masser skal mellomlagres, deponeres og transporteres. Matjord behandles i egen plan. Nødvendige tiltak for å hindre spredning av fremmede arter, både i forbindelse med massetransport og masselagring skal vurderes og ivaretas i Kompensasjonsplan og matjordplan, og Miljøoppfølgingsplan. Det er konsekvensutredet et overskudd av massedeponier, behov for deponering avklares gjennom massehåndteringsplan. Det vil da bli vurdert hvilke deponier som benyttes og ved behov tas med videre i reguleringsplan.

Påvirkning av flomareal som følge av terrengendring ved deponering og midlertidig lagring av masser skal vurderes og ivaretas i forbindelse med reguleringsplan. Det skal inngå dokumentasjon av tiltak (høyder, volum og gjennomføring) og effektene det kan ha på flom, samt beregninger av endringer i avrenning og konsekvenser av dette.

I reguleringsplanen fastsettes det krav om at det utarbeides en rigg- og marksikringsplan før oppstart av anleggsfasen.

Miljøoppfølgingsplan (MOP)

Bane NOR skal utarbeide en miljøoppfølgingsplan i reguleringsplanfasen. Avbøtende tiltak for alle relevante temaer skal konkretiseres i denne, og det skal legges føringer for miljøoppfølging og -overvåking der konsekvensutredninger har vurdert det som nødvendig. MOP skal forelegges relevante myndigheter.

Naturmangfold

Det skal iht. tiltakshierarkiet vurderes tiltak for å begrense negativ påvirkning på naturmangfoldet, og større tiltak som er avklart som nødvendige, skal redegjøres for i reguleringsplanen.

Naturmiljø skal inngå som eget tema i miljøoppfølgingsplanen, inkl. strategier for å begrense spredning av fremmede arter gjennom masseforflytning og bruk av maskiner.

Prinsipper for offentlig beslutningstaking, naturmangfoldloven §§ 8 – 12, skal legges til grunn for optimalisering av traseen i neste planfase.

Naturressurser

Det skal iht. tiltakshierarkiet vurderes tiltak for å begrense negativ påvirkning av naturressurser, og større tiltak som er avklart som nødvendige skal redegjøres for i reguleringsplanen

Det skal tas hensyn til eksisterende jordbruksdrenering, –vanning og eventuelle brønner.

Behovet for ferdsel på tvers av jernbanen for tilgang til landbruksarealer skal sees på i den videre detaljplanleggingen.

Det skal utarbeides en plan for bruken av jordressursene (kompensasjonsplan og matjordplan), se eget avsnitt.

Båndleggingen skal ikke være til hinder for uttak av mineralressurser som er konsesjonsbehandlet og regulert før vedtak av kommunedelplan. Ved nærføring til mineralressurser skal det gjøres nærmere vurderinger av tiltakets horisontal- og vertikaltrase for å redusere tap av ressursen og å ivareta sikkerhet og drivbarhet for eksisterende steinbrudd.

Nytt hovedsykehus for Innlandet i Moelv

Jernbanen er en viktig del av kollektivtilbudet for eventuelt nytt Mjøssykehus i Moelv. Samordning og grensesnitt til planer for nytt eventuelt Mjøssykehus må vurderes fortløpende. Adkomst og tilgjengelighet til sykehusområdet fra Moelv stasjon innenfor båndlagt areal for nytt dobbeltspor avklares i reguleringsplan.

Nærmiljø og friluftsliv

Det skal iht. tiltakshierarkiet vurderes tiltak for å begrense negativ påvirkning av nærmiljø og friluftsliv, og større tiltak som er avklart som nødvendige skal redegjøres for i reguleringsplanen.

I reguleringsplanen skal det vurderes hvordan permanent og midlertidig omlegging av løyper og stier skal gjøres. Viktige kartfestede løyper og stier skal forsøkes opprettholdt gjennom anleggsfase og i permanent fase ved drift av nytt jernbanetiltak. Likeledes skal det gjøres vurderinger av atkomst til, kvalitet på og sikkerhet ved eksisterende nærmiljøanlegg, lekeplasser, rekreasjonsområder og andre arealer som brukes til lek og rekreasjon. Disse arealenes funksjon skal primært opprettholdes i anleggsfase og skal istandsettes eller erstattes før det settes drift på nytt jernbanetiltak. Temaet skal også inngå i miljøoppfølgingsplanen.

Regulering

- Areal for gjennomføring av anlegget samt nødvendige kompensierende, avbøtende og restaurerende tiltak skal innarbeides i reguleringsplan. Kompensierende tiltak og rigg- og deponiområder kan vedtas som egne reguleringsplaner, men dette bør vurderes samlet på hele strekningen avhengig av framtidige utbyggingsetapper. Areal båndlagt til midlertidig eller varig massedeponi skal, etter bruk til formålet, istandsettes i tråd med bestemmelser som fastsettes i reguleringsplanen. Når jernbaneanlegget er ferdigstilt, endres arealformålet for de midlertidige bygge- og anleggsområdene til det formålet som framgår av gjeldende reguleringsplan/kommuneplan.
- Krav som ivaretar hensynet til flom og vassdragsteknisk utforming skal fastsettes i reguleringsplanen.
- I samråd med kommunen skal det utarbeides en felles utomhusplan for Moelv stasjon, Garveriparken og tilstøtende areal i Moelv sentrum som blir direkte berørt av tiltaket.

Rigg- og anlegg

Areal til anleggsgjennomføring, inkludert riggområder, skal innarbeides i reguleringsplan. Av hensyn til jordvern er det viktig å redusere arealinngrep på dyrka mark i anleggsperioden (anleggsveger, anleggs- og riggområder).

Før byggestart utarbeides en trafikkavviklingsplan som ivaretar god framkommelighet og trafiksikkerhet for alle trafikantgrupper i anleggsfasen. Trafikkavviklingsplanen skal godkjennes av relevant vegmyndighet og kommunen.

Sikringszone rundt tunneler

Reguleringsplanen skal definere en sikringszone og restriksjonszone rundt tunneler for å sikre tunnelene mot andre tiltak. Innenfor sikringssonen skal det ikke tillates tiltak som krever tillatelse etter plan- og

bygningsloven § 20-1 eller medfører sprengning, peleramming, boring i grunnen, tunneldriving, eller andre tiltak som kan medføre skade på tunnelene eller sikringssonene, uten at det er innhentet tillatelse fra jernbanemyndigheten.

Standard, kvalitet og universell utforming

- Jernbanesporene skal reguleres iht. standard for Bane NORs tekniske regelverk. I tillegg til dette kommer arealer til grøfter, areal for skjæringer og fyllinger, rekkverk, gjerder, grønnstruktur og støyskjermingstiltak.
- Offentlige veger skal utformes i tråd med gjeldende vegnormaler og retningslinjer utarbeidet av Statens vegvesen eller annen vegmyndighet.
- Bygninger, uteområder og løsninger for gående og syklende skal utformes etter prinsipper om universell utforming eller tilgjengelighet for alle, samt tilføre kvalitet (materialbruk og arkitektur) i by- og tettstedsområder. I felles løsninger for gående og syklende skal utforming som skiller brukergruppene vektlegges.
- Det skal legges vekt på arealeffektive løsninger, gode og åpne kryssingspunkter, samt reduksjon av barrierevirkning i urbane områder.

Stasjon og knutepunktutvikling

Utforming av stasjonsområdet i Moelv med tilhørende funksjoner skal fastlegges i reguleringsplanarbeidet. Bane NORs veileder for helhetlig knutepunktutvikling (2018) skal legges til grunn for oppfølgende planlegging av stasjonsområdet, Mulighetsstudie Moelv stasjonsområde (2022) anses som veiledende.

Støy

Miljøverndepartementets retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging (T-1442/2021) legges til grunn for etablering av nytt dobbeltspor.

I den videre planleggingen skal det gjøres støyfaglige utredninger for boliger og annen bebyggelse med støyfølsom bruk, utsatt for støy over anbefalte grenseverdier for anleggsgfase og driftsfase. Strukturlyd og vibrasjoner skal også vurderes. Nødvendige tiltak skal vurderes og fastsettes i reguleringsplanen.

Støytiltak skal primært gjennomføres nær støykilden, sekundært som lokale tiltak der støyen oppleves. Støygrenser og støytiltak må likevel inngå i en helhetsvurdering for å sikre og ivareta også andre kvaliteter i tettbygde områder, som barrierevirkning, solforhold og liknende. Mindre avvik fra grenseverdiene kan etter en grundig faglig vurdering i noen tilfeller aksepteres.